

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінансова безпека»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> Рік навчання: <u>3-й, семестр 6-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та страхування</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.е.н., доц. Руда Оксана Леонтіївна</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>ruda@vsau.vin.ua</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінансова безпека» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.
 Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Фінанси», «Гроші та кредит», «Бюджетна та податкова системи»

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Банківська система».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Фінансова безпека» забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни. Завдяки дисципліні «Фінансова безпека» забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загальнотеоретичною та прикладною підготовкою фахівців фінансово-економічного профілю.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансова безпека» є формування у студентів об'єктивного розуміння ролі і місця фінансової безпеки у забезпеченні економічної безпеки господарюючих суб'єктів та науково-методичних знань і вмінь щодо її організації у діяльності фінансових установ.

Завдання вивчення дисципліни

З'ясування концептуальних засад теорії економічної безпеки; вивчення теоретичних, організаційно-правових та практичних засад фінансової безпеки; виявлення причинно-наслідкових зв'язків, джерел та механізму виникнення загроз фінансовій безпеці; відстеження та попередження існуючих та потенційних загроз фінансовій безпеці; розкриття методики та механізму розрахунку основних індикаторів, що забезпечують моніторинг поточного стану фінансової безпеки; розгляд методики оцінки фінансової безпеки держави з визначенням інтегрального показника, що формується на основі відповідних критеріїв та індикаторів; визначення напрямів мінімізації загроз фінансовій безпеці з урахуванням стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку держави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро-та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Програмні результати навчання:

ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1: Основи концепції і стратегії економічної безпеки	4	2	9
2	Тема 2. Соціальна політика та проблеми забезпечення фінансової безпеки людини	2	2	11
3	Тема 3 Фінансова безпека підприємства	2	2	11
4	Тема 4: Бюджетна безпека: теоретичні основи та практика забезпечення	4	4	7
5	Тема 5: Податкова безпека	2	2	11
6	Тема 6 : Боргова безпека держави	2	2	11
7	Тема 7: Інвестиційна складова фінансової безпеки	2	4	9
8	Тема 8: Фінансова безпека банківської системи та банківської діяльності	2	2	11
9	Тема 9: Валютна безпека	4	2	9
10	Тема 10: Грошово-кредитна безпека	2	2	11
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Основні види самостійної роботи здобувачів вищої освіти

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, доповідь, реферат, наукове дослідження)	20	1 раз на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування у системі МУДІ
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Аванесова Н. Е. Економічна безпека України в системі економічної безпеки Європейського Союзу. Вісник економіки транспорту і промисловості. № 56. 2016. С. 74–83.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення). Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К. КНТЕУ. 2004. 760 с.
3. Бондар А. Світовий досвід державного управління економічною безпекою та його використання в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. № 6. 2013. С. 2–5.
4. Бюджетний кодекс України. Затверджений ВРУ 08.07.2010 № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50-51. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page>.
5. Власюк О.С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку. Нац. ін-т пробл. міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України. К. 2008. 48 с.
6. Гбур З. Зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки держави. Інвестиції: практика та досвід. № 11/2018. С. 111–114.
7. Дахно О.Є. Прогнозування рівня бюджетної безпеки України. Інфраструктура ринку. 2019. №31. С. 620 – 624.
8. Державний та гарантований державою борг України в 2019 р. (млн. грн.). 2019. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/2019/>
9. Економічна безпека України та проблеми її забезпечення. URL: <http://www.ebk.net.ua/Book/synopsis/ekonomika/part1/003.htm>
10. Загарій В.П. Монетарні важелі досягнення фінансової безпеки: досвід розвинених країн. Бізнес Інформ. 2014. №4. С. 405.
11. Калантай А. М. Роль і місце фінансової безпеки в контексті національних інтересів. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2012. №1. С.143–153.

12. Кириллова А.М. Фінансова безпека України: виявлення загроз і шляхи їх запобігання. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/38703/1/Kyryllova.pdf3>.
13. Колодізев О. М. Державна система управління фінансовою безпекою України та правові засади її функціонування / О. М. Колодізев, А. В. Середіна. –Режим доступу: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5941/1/10_30_47.pdf
14. Конституція України. Затверджена ВРУ 28.06.1996р. №254/96 – ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30.
15. Концепція забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.08.2012 року № 569-р URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/569-2012-%D1%80#n7>
16. Користін, О.С. Економічна безпека. URL:http://pidruchniki.ws/12800528/ekonomika/valyutna_skladova_ffinansovoyi_bezpeki
17. Леонова Марія. Державний борг України за рік зріс майже до \$71 мільярда—Мінфін. URL:<https://hromadske.ua/posts/derzhavnyi-borh-ukrainy-za-rik-zris-maizhe-do-71-miliarda-minfin4>.
18. Майдич І. І. Становлення та розвиток вчення про фінансову безпеку у вітчизняній науці. Вісник Дніпропетровського університету. 2013. No 4. С. 181-183.
19. Малишко В. В. Фінансова безпека України в умовах глобалізації : дис. канд. ек. наук ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Ск, 2019. 2 с.
20. Мельник О. О. Фінансова безпека України: деякі аспекти оцінювання стану заборгованості. Науковий погляд: економіка та управління, 2018. № 1 (59). С. 189 – 196
21. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України. Затверджено наказом Міністерства економіки України від 2 березня 2007 р. № 60.
22. Михайлюк В. В. Еволюція поняття фінансова безпека держави в глобальних умовах розвитку. ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ. 2014. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3359>.
23. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 N 1277 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. URL: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm.
24. Оцінка дисбалансів у бюджетній сфері та шляхи їх подолання. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1800/>.
25. Патарідзе-Вишинська М. В. Генезис нормативно-правового забезпечення фінансової безпеки. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2016. No1. С. 169–189.

26. Про основи національної безпеки України. Закон України від 19 червня 2003 року №964-І/.

27. Про Раду національної безпеки і оборони України. Закон України від 5 березня 1998 року №183/98-ВР.

28. Смоквіна Г.А. Фінансова безпека як стратегічна складова економічної безпеки. Вісник Одеського національного університету : зб. наук. праць. Сер.: Економіка. Одеса : Вид-во ОНУ. 2014. С. 36..

Додаткова

1. Ruda O.L. O.L.Polova Providing the insurance companies” financial security. III International Scientific Conference “ General question of world science” (30 November 2017, Luxembourg 2017). Ed.SIC “LJournal”,2017, p. 71 – 75

2. Руда О.Л. Міжбанківське кредитування та його роль у банківській діяльності. Міжнародна науково-практична конференція "Актуальні питання економіки, фінансів, обліку та управління"(29 вересня 2017 р, м. Полтава.). Полтава: ЦФЕНД. 2017. С. 133 – 135.

3. Руда О.Л. Особливості формування ресурсної бази банків України. IV Міжнародна науково-практична конференція “Стратегія розвитку України: економічний та гуманітарний виміри» (Київ, 17 жовтня 2017 р.. Київ. 2017. С. 214 - 218)

4. Руда О.Л. Становлення іпотечного кредитування в Україні. Ефективна економіка. 2018. № 5. URL.: <http://www.economy.nauka.com.ua>

5. Руда О.Л. Сучасний стан банківської системи України та її конкурентоспроможність. Ефективна економіка. 2019. №4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>

6. Руда О.Л. Сучасний стан діяльності небанківських кредитних установ в Україні. Причорноморські економічні студії. Випуск 39. Ч 2. 2019. С. 84 – 88.

7. Руда О.Л. Турчик М.М. Організація банківського кредитування малого та середнього бізнесу в Україні. Ефективна економіка. 2018. №10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>

8. Руда О.Л. Турчик М.М. Теоретичні аспекти банківського кредитування малого та середнього бізнесу. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Тридцять перші економіко-правові дискусії». м. Львів. 31 жовтня 2018 р. С. 98 – 100.

9. Руда О.Л., Сучасні тенденції на ринку банківських послуг в Україні та їх вплив на фінансову діяльність банківської системи. Агросвіт. 2019. № 9. С. 25– 31.

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

№ п.п.	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях	15
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
1	Присутність на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях	15
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Основні вимоги до контролю знань здобувачів вищої освіти наведені у Положенні «Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному університеті».

Силабус навчальної дисципліни розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від “31” липня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ Лариса ВДОВЕНКО